

Greenpeace Somijā un varas dalīšanas doktrīna

Avots: Metsälehti, autors: Miko Rikila

Rietumu valstīs vara tradicionāli ir sadalīta starp trim pīlāriem, kā to 18. gadsimtā aprakstīja franču filozofs Monteskijs. Šo sistēmu sauc par varas dalīšanas pieeju. Piemēram, Somijā parlaments pieņem likumus, bet valdība tos īsteno. Tiesu vara, kas realizē tiesiskumu, interpretē likumus, un tās lēmumus nevar ietekmēt ne parlaments, ne valdība.

Saskaņā ar visai svaigo preses ziņu, vides organizācijas, šķiet, cenšas panākt vienkāršāku sistēmu. Mēs runājam par Somijas *Greenpeace* mežu monitoringa projektu, kuram *Kone* fonds ir piešķīris vairākus simtus tūkstošu eiro. To var aprakstīt kā varas dalīšanas doktrīnu. Tā darbojas šādi, - dabas aizsardzības organizācijas ir definējušas savus kritērijus vērtīgiem dabiskajiem mežiem.

„Ar šī projekta palīdzību liels skaits iedzīvotāju, kuriem rūp mūsu dabisko mežu liktenis, var uzraudzīt, vai mūsu vērtīgie meži nav apdraudēti,” norādīja organizācijas *Greenpeace* Somijas nodaļas direktors Touko Sipilainens (*Touko Sipiläinen*) [ziņu rakstā](#), ko 12. februārī publicēja *Metsälehti*.

Šie, tās saucamie, „nobažījušies pilsoņi” ir vides aktīvisti, kuri nepieņem dabisko mežu kritērijus, ko noteicis demokrātiski ievēlētais Somijas parlaments un valdība, kurai parlaments uzticas. Vienkārši sakot, viņi, - dabas aizsardzības organizācijas, izstrādā savus likumus, t. i., pārņem parlamenta pienākumus no trīspusējās varas sadales. Turklāt, saskaņā ar *Greenpeace* Somijas nodaļas direktora Touko Sipilainena teikto, *Kone* fonda līdzekļi tiek izmantoti, lai radītu iespēju pastāvīgi iesaistīties mežizstrādes darbu veikšanā, veicot pārbaudes, paralēli, aktīvi sadarbojoties ar medijiem un citām t.s. „ieinteresētajām pusēm”. Citiem vārdiem sakot, „ieinteresētie pilsoņi” īsteno un uzrauga likumus, kurus paši ir pieņēmuši.

Bet kā ir ar tiesu varu? „Aktīva sadarbība ar medijiem” nodrošina, ka neviens kokmateriālu pircējs pat nepieskartos šiem, “strīdīgajiem mežiem” un turētos no tiem pēc iespējas tālāk.... Citiem vārdiem sakot, likumdošanas, izpildvara un tiesu vara meža

lietās šobrīd ir vienās rokās. Paldies par to, protams, pienākas *Kone* fondam, kas, šķiet, pietiekami labi pazīst visus pret meža nozarei noskaņotos cilvēkus.

Patiesības labad jāatzīst, ka *Kone* fonda nauda ir tikusi izmantota arī daudz dīvainākos nolūkos. Mani pēdējie favorīti ir projekti *My Child (mans bērns)* un *Piss Goddess (čurāšanas dieviete)*, kas saņēma 40 000 eiro finansējumu. Saskaņā ar projektu pieteikumu, tie ir turpinājums teātra darbam „*Itku ja kusi*” (*raudi un urinē*). Šķiet, ka atslēgvārdi bija “vides iznīcināšana”, jo šie projekti taču saņēma ievērojamu naudas summu.

Bet atgriezīsimies pie Mežu monitoringa projekta. Pirmajā posmā tas koncentrēsies uz valsts mežiem, kas ir nedaudz amizanti. Kaut kā šķiet, ka dabiskie meži ir ātri atjaunojams dabas resurss....Atceros, kā 1980. gados notika cīņa par Talaskangas mežiem, kuri, kā tolaik apgalvoja vides organizācijas, bija “pēdējā dabiskā teritorija” Dienvidsomijā.

Kopš tā laika ir bijis pietiekami daudz dabas teritoriju, kuras varētu saglabāt nepārtraukti. Šie “meža sargātāji” jau noteikti atradīs vēl citas. Noteikti vēl ir pietiekami daudz “pēdējo neskarto dabas teritoriju”, dabisko mežu un dabiskajiem mežiem tuvu mežu, kurus varētu saglabāt „ieinteresētie pilsoņi”.

Es prognozēju, ka patvaļīga mežu aizsardzība ilgtermiņā nesniegs labumu mežu bioloģiskajai daudzveidībai. Daudzi mežu īpašnieki noteikti domā, vai ir vērts kopt mežus, kas pārsnieguši ciršanas vecumu, vai apzināti atstāt trūdošus kokus un jebko citu, kas palielinātu viņiem piederošo mežu dabisko vērtību. Risks ir tāds, ka nākotnē tas taču var kļūt par iemeslu, lai šīs teritorijas pārklasificētu par mežiem ar īpaši augstu dabas vērtību. Ar attiecīgajām sekām īpašniekiem un apsaimniekotājiem...